

19vet Emgavioù etrerannvro ar yezhoù ha sevenadurioù

a r yezhoù bro pe lec'hel
e buhez ar gevredigezh

Eus al Lun 2 a viz Du
d'ar Sadorn 7 a viz Du 2009

Breizh

Brest

Karaez

Landerne

Bro Leon

Kemper

Edoareoù disheñvel e vezer krog da aozañ politikerezhioù publik lec'hel pe rannvroel evit kas war-raok oberoù pe skoazellañ labour ar c'hevredigezhioù a zo bet savet da stourm evit hor yezhoù ha da adperc'hennañ anezho en hor broioù a bep tu : deskadurezh divyezhek pe liesyezhek, hencherezh, toponomiezh, derou un implij ofisiel gant ar strollegezhioù, servijoù publik, stummañ ar gargidi, krouiñ servijoù ha postoù evit ar bolitikerezh yezh, bodadoù tra-kêr, mediaoù oc'h ober gant ar yezh.

Disoc'h ar stourmoù-se eo an anaoudegezh kentañ a zo bet e Skrid diazez Bro C'hall e 2008. Diazezet eo ivez war meur a ziskleriadur hag a emglev etrevroadel evit gwareziñ liesegezh ar yezhoù hag ar sevenadurioù war hon flanedenn hag evit ma vo doujet da wirioù sevenadurel ar geodediz hag ar pobloù. Ul lezenn a zo ret avat bremañ evit lakaat ar c'hemm-se e pleustr e gwirionez.

Met n'eo bev ur yezh nemet ma vez implijet er vuhez pemdez. Hec'h anaout, he deskiñ er skol, he lakaat war wel war an dachenn publik a zo ret hag a ziskouez kresk un emskiant, met ne ro ket dezhi evit kello-se buhez na dazont. Ret eo deomp hiziv lakaat un termen d'an diskar a zo deut diwar un hir a vloavezhiadoù a waskerezh, a nac'hadenn hag a bolitikerezh mougus e keñver yezhoù hor broioù ha kavout an tu d'o lakaat da advevañ oc'h implij nerzh skiant prenet pep hini.

Evit-se, eus ar familh betek ar vuhez sokial en ur ster ledan, ez eus bet soñjet en un doare naturel e oa poent sellet a dostoc'h ouzh an doareoù da vevañ ar yezh er pemdez, d'he lakaat da c'hoari he roll a venveg eskemm, daremprediñ, eztaoliñ ha krouiñ. Seurt eskemmoù a c'hello tennañ o mad, a-dra-sur, eus pennaennoù bras Europa hag eus ar politikerezhioù kaset war-raok e stadoù all, ha peurgetket eus skiant prenet Kembreiz, kendirvi ar Vretoned.

Evel bep bloaz abaoe 1990 e kemero perzh dileuridi pep bro hag a labour e lec'hioù disheñvel (kevredigezhioù, dilennidi, kargidi) evit kas war-raok hor yezhoù ha sevenadurioù.

A-hed ar sizhun e vo eskemmoù gant ar c'hevredigezhioù, an ensavadurioù ha dilennidi ar strollegezhioù lec'hel.

Digor eo ar c'hendivizoù d'an holl, gant ma voc'h enskrivet en araok.

Kevredigezh Kuzul Sevenadurel Breizh

Kuzul Sevenadurel Breizh

Savet eo bet **KUZUL SEVENADUREL BREIZH** e 1978 gant Karta Sevenadurel Breizh a zo bet sinet etre ar Stad diouzh un tu, Rannvro he fevar departamant ha kuzulioù meur Breizh ar pemp departamant, Aodoù An Arvor, Penn Ar Bed, Il ha Gwilen, Liger Atlantel ha Morbihan diouzh un tu all evit reiñ alioù diwar-benn politikerezh sevenadurel ar vro.

Dindan stumm ur gevredigezh eo bet diskleriet e 1980, gant ar pal da gomz a-unvouez evit anv kevredigezhioù sevenadurel Breizh evit harpañ o oberiantiz, difenn ha kas war-raok ar

brezhoneg, ar gallaoueg ha sevenadur Breizh dindan e stummoù liesseurt.

E miz meurzh 2009, goude bezañ kendivizet gant ar c'hevredigezhioù, en deus divizet Kuzul Rannvro Breizh ober eus Kuzul Sevenadurel Breizh un aozadur aliañ e diabarzh ar Rannvro, ennañ 70 ezel rannet etre tri skolaj :

- skolaj ar c'hevredigezhioù, 40 ezel ennañ, dibabet gant o c'henseurted,
- skolaj an ensavadurioù publik pe gevredigezhel, skolveurel, skolel, sevenadurel, arzel, mediatek, 20 ezel ennañ,
- ur skolaj 10 personelezh dibabet gant Prezidant ar C'Huzul rannvro, evit reiñ alioù, kas teulioù, sevel studiadenoù, erbediñ tra-mañ-tra war gement tachenn o tennañ da identelezh Vreizh hag he levezon.

Kevre Breizh

D'an 3 a viz Here eo en em vodet 39 kengevredad, kevredad ha kevredigezh sevenadurel breizhek evit sevel, gant skoazell ar Rannvro, ur gevredigezh nevez, **KEVRE BREIZH**, kenurzhierzh sevenadurel breizhek evit :

- diouzh un tu, kennerzhañ al lusk evit anaout ha kas war-raok identelezh sevenadurel Breizh hag he yezhoù

dezhi, ar brezhoneg hag ar gallaoueg,

- diouzh un tu all, en em vodañ ha kreñvaat an oberiantizoù asamblez evit difenn ha kas war-raok gwirioù e-keñver yezh ha sevenadur ar Vretoned e darempred gant an emsavioù all e Frañs, en Europa hag er Bed, evit liested ar yezhoù ha sevenadurioù a zo diazezet war

ingalded an dud hag ar pobloù en ho dellid.

An aozadur nevez-se a embann fraezh roll dibar ar rouedad sokial ha kevredigezhel breizhek evit derc'hel ar vro bev hag a-unan.

Krouet eo bet ar c'hevread **SKED** evit kas war-raok ar brezhoneg ha sevenadur Breizh e **Bro Brest**. Graet eo Sked evit bodañ, unaniñ ha liammañ nerzhioù tud (kevredigezhioù pe hiniennoù) a-benn lakaat ar brezhoneg ha sevenadur Breizh da vevañ ha da ziorren.

Palioù ar c'hevread **SKED** zo komz en anv e izili ha harpañ o obererezh, bezañ un talbenn anavezet ha brudet evit ur rouedad stank ha kreñv a oberourien a labour evit kenderc'hel ha diorren ar vreizhadelezh e bro Brest.

Pal **SKED** zo ivez bezañ ul lec'h degemer hag eskemmoù gant sevenadurioù all.

Evel unan eus oberourien ar vuhez sevenadurel e kenlabour **SKED** gant an ensavadurioù ofisiel.

Ti ar Vro Leon

TI AR VRO LEON a zo ur bodad kevredigezhioù e bal brudañ ha diorren yezh ha sevenadur ar vro. Krouet eo bet er bloavezh 2000, ha diazezet eo abaoe e kêr Lesneven. Mont a ra e dachenn labour eus Gwitalmeze da Landerne, da laret eo kreiz Bro Leon. Bodañ ha liammañ a ra kevredigezhioù ar vro en ur vrudañ ha skoazellañ anezho war raktresoù resis.

Kenurzhiañ a ra ivez war e dachenn darvoudoù kinniget gant kevredigezhioù rannvroel : c'hoariva, dansoù, gouelioù, bodadegoù...

Abaoe 2001, en deus kenlabouret **Ti ar Vro** gant kevredigezhioù hag ensavadurioù evit kas da benn 3 raktres pennañ : e 2004, krouidigezh ar stajoù B&B ; e 2005, Divskouarn (brezhoneg a-raok ar skol), e 2009 al levr-CD « Brezhoneg evit Ar Re Gozh » En deiz a hiziv, ouzhpenn ar raktresoù kaset a-benn war ar pemdez, e labour **Ti ar Vro** war ur raktres krouidigezh ur greizenn sevenadurel breizh.

Ti ar Vro Kemper

TI AR VRO KEMPER a zo abaoe 1996 emglev sevenadurel Breizh e **Bro Kemper**. Bod a ra un daou ugent a gevredigezhioù a labour evit ar **brezhoneg ha sevenadur Breizh**, war dachenn Unvaniezh Kumunioù Kemper. **Ti ar Vro Kemper** a gas da benn **raktresoù treuzkiz evit talvoudekaat ha brudañ ar brezhoneg ha sevenadur Breizh** (kelaouiñ, teuliaouiñ, darvoudoù, yaouankiz...).

Skoazellet eo gant Ti Kêr Kemper, Kuzul Ranvro Breizh ha Kuzul Meur Penn ar Bed.

Ezel eo eus ar rouedad emglevioù ha kevredadoù bro Breizh a vod tro dro d'ur garta boutin ur pemzek aozadur heñvel.

Tud Bro Konk

TUD BRO KONK a zo anezhañ ur c'hevredad a zo e bal bodañ kevredigezhioù breizhek bro Konk Kerne hag ivez kenwerzhourien pe tud a hinienn, a fell dezho difenn ha kas war-raok yezh, sevenadur ha glad Breizh en he fezh.

Ar c'hevredad a ra ivez war-dro atelieroù evel hini ar brodrezh, a c'haozeal e brezhoneg ha dreist-holl kentelioù brezhoneg liammet gant ar

gevredigezh Mervent. Abaoe fin 2001 e vez kaset war-raok unan eus an atelieroù-se gant Jos Goaper, marvailher brudetoc'h brudetañ.

Savet ez eus bet ul laz-kanañ hag a zo deut da vezañ ur gevredigezh hech-unan, Mouez Bro Konk.

Oberiantizoù dezhañ e-unan en deus ar c'hevredad : bep bloaz e sav konkour dibab Kan ar Bobl evit Bro Gerne Izel. Bagad Konk Kerne zo unan eus e izili a-bouez, met bodañ a ra ivez festival ar Rouedoù Glas, Skol Diwan Tregoñ, hentenn divyezhek skol Kerandon.

Ar gevelerien :

Kuzul Rannvro Breizh

Kuzul Meur Penn-ar-bed

Kuzul Meur Liger-Atlantel

Renerezh Rannvro ar Yaouankiz hag ar sportoù

Kêr v-Brest

Kêr Karaez ha kevredigezhioù Karaez

Lesneven ha kumuniezh Kumunioù

Kêr Landerne

Kêr Kemper

Skol Veur Breizh Izel – Skol Veur Europa Breizh

Ofis ar Brezhoneg

Eus Kembre da Vreizh

**Lun beure 2 a viz Du e Landerne Kreizenn Meskoad
Aozadur :
Kuzul Sevenadurel Breizh, Kevre Breizh, Emglevioù Bro**

9e00 : Kreizenn Mezkoad – Landerne – degemer

9e45 : Digoradur gant Tangi Louarn, Prezidant Kevre Breizh, Patrick Leclerc, Maer Landerne, Paul Molac, Prezidant Kuzul Sevenadurel Breizh, Yann-Ber Thomin, Prezidant bodad ar Sevenadur er Rannvro hag e karg ar Bolitikerezh yezh

Kinnig an dileuriadoù

Luskerez : Anna-Vari Chapalain

10e30 : Skouer Bro Gembre – Ar yezh vinorel pe vinorelaet hag an diazezoù eviti da vevañ.

- **Meirion Prys Jones**, Rener Ofis ar C'hembraeg, kadoriad NPLD - Rouedad europat evit kas war-raok liesegezh ar yezhoù (**European Network to Promote Linguistic Diversity**) - 10e30 – 11e30
- **Tud ar broioù** : peseurt kentelioù evit broioù ar Republik C'hall ? – 11e30 – 12e

12e00 – 12e30 : Kendiviz

Lun 2 a viz Du abardaez e Landerne Kreizenn Meskoad

14e30 - 15e45 :

Taol- grenn diwar-benn ar politikerezhioù publik evit ar yezhoù bro gant :

- dilennidi eus Kuzul Rannvro Breizh hag eus Elzas
- dileuridi ar c'hKSDE (Kuzul ar Sevenadur, an Deskadurezh hag an Endro) e rannvroioù Martinig, Gwiana, Ar Reunion
- kargidi a gefridi ar broioù all

Eskemmoù

Ehan da 15e45

16e00 : Gweladennoù ha kejadennoù : Arvorig FM, divyezhezgezh e ti-gar Landerne

17e00 : kinnig Stumdi (aozadur stummadur dibaouez)
gant Claudie Motais, renerez, e Maner Keranden

18e30 : Degemer en Ti-kêr
gant Aotrou Maer Landerne, Patrick Leclerc

20e00 : koan e Mezkoad

Nozvezh dieub

Oberiantizoù diavaez d'ar skol hag ar yezh gant ar vugale vihan

Meurzh beure 3 a viz Du – Landerne Kreizenn Meskoad
Aozadur : Ti ar Vro Leon, Emglev bro Lesneven

9e30 – 10e45 : Oberiantizoù pleustrek e Breizh

- **Divskouarn** (kevredigezh evit kas war-raok an divyezhegezh araok ar skol)
- **Kreizennoù vakañsoù, kreizennoù dudi hep lojañ, Hipolenn, gant an UBAPAR**, aozerien
prantadoù evit ar re yaouank ha servijoù evit ar yaouankiz an departamant

11e00 – 12e00 : Oberiantizoù pleustrek e broioù all - Eskemmoù

Oberiantizoù sevenadurel ha nerzh ar yezh

Meurzh abardaez ha nozvezh 3 a viz Du e Bro Leon
Aozadur : Ti ar Vro Leon, Emglev Bro Lesneven

13e30 : Loc'hañ eus Mezkoad war-du Plougerne (Bro Bagan)

14e00 – 15e30 :

- **Strollad ar Vro Bagan** (strollad c'hoariva brezhoneg e Bro Bagan) – Plougerne : gweladenn hag eskemm gant ar strollad
- **Kreol ar Reunion** en oberiantizoù arzel : gant KSDE (Kuzul ar Sevenadur, an Deskadurezh hag an Endro) ar Reunion
- **C'hoariva Bro Elzas**
- **Oberiantizoù e broioù all**

16e00 : Lesneven (Ti ar Gumuniezh Kumunioù) :

- **Kinnig Ti ar Vro Leon (Emglev bro) :** aozadur, oberiantiz, raktresoù
- **Raktres bodañ skol, skolaj ha kevredigezhioù Lesneven en un lec'h boutin**
- **Oberiantizoù broioù all**

18e00 : Degemer hag eskemm gant dilennidi ar Gumuniezh Kumunioù

Nozvezh

19e30 : Kig ha farz (pred ar vro) ha beilhadeg (kan ha dañs) e Plouzeniel (Yann-Bêr Premel, Paotred Pagan, Avel Dro Gwiseni, Dastum Bro leon...)

Yaouankiz ha nevezentioù, treuzkas ar yezh

**Merc'her beure 4 a viz Du – Karaez
Aozadur : Tud Bro Konk, Ti ar Vro Kemper,
Ti ar Vro Leon, Kêr Karaez, kevredigezhioù Karaez**

9e30 : Degemer e Leurenn Glenmor gant Ti kêr Karaez

10e00 – 12e00 : Er sinema « Le Grand Bleu »

- **Bannañ hag eskemm diwar-benn ar film «*O seizh posubl*»** : Goude lise Diwan, petra ra ha penaos e vev brezhonegerien yaouank – Eskemm gant ar realizatourez **Soazig Daniellou**

Kendiviz war implij ar yezh er gevredigezh e diabarzh pep bro

Merc'her abardaez ha nozvezh 4 a viz Du – Karaez

14e00 : Sal ar C'hoc'hu - Karaez

Intruduoù lec'hel :

- **Ai'ta** : strollad tud yaouank evit kas ar brezhoneg war-raok er vuhez foran
- **Taol Lañs** : festival dizoleiñ strolladoù ha krouiñ e brezhoneg dre ar sonerezh a-vremañ
- **Ar Redadeg** evit ar brezhoneg war skouer ar C'horrika
- Deskadurezh d'an dud deut : **AEK (Alfabetatze Euskalduntze Koordinakundea) hag Euskal Konfederazioa e Bro Euskadi – DAO** (Deskiñ d'an An Oadourion) e Breizh : treuzkas er familh ha penaos ez eo mennet ar re yaouank

16e30 : Gweladenniñ ha kinnig lise Diwan - Eskemmoù

18e00 : Ti kêr

- Degemer gant **Christian Troadec**, Maer Karaez
- Politikerezh kêr Karaez evit ar brezhoneg
- **Ar Garta « Ya d'ar Brezhoneg »** gant Ofis ar brezhoneg

19e30 : **Nozvezh laouen er C'hoc'hu**

19e30 – 20e30 : Pred en e sav

20e30 – 22e00 : Sonadeg gant **Nolwenn Korbell** ha perzh ar **Breudeur Morvan** – Eskemm gant kanerien ha sonerien

Diagnostig lec'hel, gwir ha media

Yaou beure 5 a viz Du – Brest

Aozadur : Sked, Emglev bro v-Brest, Kêr v-Brest,
Skol Veur Breizh Izel

9e30 : Skol veur Breizh Izel, 20 straed Duquesne - Brest

- **Degemer gant François Cuillandre, Maer Brest**
Diagnostig yezh e bro v-Brest : Ofis ar Brezhoneg
- **Testenioù dilennidi** : Brest – Plougastell-Daoulas – Lokmaria-Plouzane
- **Behatokia** : Arsellva gwirioù yezh an Euskaregerien gant ar rener, Paul Bilbao hag an hini e karg e norz Euskadi, Ione Josié
- **Testenioù all** : an doareoù er broioù all ha labour Burev Europa (EBLUL-France) war ar gwirioù

12e00 : Degemer ofisiel en Ti kêr (Saloñs Richelieu)

Yaou abardaez 5 a viz Du – Brest

14e00 : Skol veur Breizh Izel, 20 straed Duquesne - Brest

- Kejadenn, testenioù hag oberiantizoù e Breizh en-dro d'ar radioù ha d'an teleoù publik, prevez ha kevredigezhel, d'ar c'hazetennoù dre skrid hag internet
- Testenioù e broioù all

16e00 : Gweladenniñ Brest diouzh e c'hoant pe gant ur blenier

19e00 : Disparti war-du Landerne

20e00 : E kreizenn Mezkoad Landerne :
nozvezh ar profoù hag eskemmoù etre ar broioù

Oberiantiz publik ha buhez kevredigezhel

Gwener beure 6 a viz Du – Kemper
Aozadur : Ti ar Vro Kemper

9e30 : Gweladenniñ Pol Penhars e Kemper

- **Kreizenn Stummañ Kelenn evit kelennerien Diwan** – Skolioù mamm ha kentañ derez, skolaj Diwan
- Raktres lec'h degemer al liesegezh « **Kroazhent Kerne Europa** »
- Skouer « **Studi ha Dudi** » e Plijidi (Aodoù an Arvor)

11e00 : Degemer e Ti kêr Kemper

- Kinnig ar **Bodad tra-kêr « Ya d'ar brezhoneg »** gant Loig Philippon, Kuzulier e karg al liesegezh sevenadurel hag ar brezhoneg
- Kinnig Bodad Ti Ar Vro **BWW (Brezhoneg War Wel)** evit ar brezhoneg er vuhez publik

12°00 : Banne gant an Ti kêr

Gwener abardaez ha nozvezh 6 a viz Du – Kemper

14e00 : Degemer e Ti Penn Ar Bed

- **Politikerezh yezh Penn Ar Bed hag an Ajeñda 21** : ar brezhoneg, pevare ahel an diorren padus
- Desevel ar vugale vihan : «**an divyezhegezh evit ar re vihan**»
- Treuzkas ar yezh : « **Treizherien Sonjoù** », darempredoù etre-remziad ha kejadenoù dre ar brezhoneg kaset war-raok gant Kuzul meur Penn Ar Bed

Eskemm gant dileuridi ar broioù

15e30 : Degemer e Ti Ar Vro Kemper

- Ti Ar Vro Kemper hag ar rouedad kevredigezhel e Bro Gerne
- Karta yezh an Emglevioù bro

16e00 : Breutadeg

- «**Yezhoù rannvro pe lec'hel, peseurt lezenn goude cheñchamant ar Skrid diazez e 2008 ?**» – gant **Jean-Jacques Urvoas**, depute Penn Ar Bed ha dilennidi all bezant

18e00 :

- **Kejadenn gant Max Relouzat, emsaver hag arzour kemperat a v-Martinig ha Breizh** : Eskemmoù diwar-benn danvez ar c'hizelladennoù diskouezet e Ti Ar Vro da geñver an Emgavioù
- **KSDE ar Martinig** : Emsavadegoù er Gwadeloup ha broioù tramor, hag emdroadurioù nevez

20e00 : Pred en e sav hag abadenn sevenadurel liesurt e Ti An Holl Penhars

22e30 : Disparti war-du Landerne

Kendivizoù hag emvodoù statudel an Emgavioù

Sadorn beure 7 a viz Du e Karaez

9e30 : Emvod digor diwar-benn Burev Europa hag ar rouedad

NPLD : obererezh en Europa hag ar Bed

Eskemm war al labour kaset war-raok e par kenurzhiezh ar c'hevredigezhioù e Frañs

11e00 : Emvod meur statudel an Emgavioù

Abardaez

14e00 : Baleadenn dre garr boutin war-du ledenez Kraoñ :
enskrivañ dre ret

An aozerien :

Kuzul Sevenadurel Breizh

7 straed ar Jeneral Guillaudot
35069 Roazhon cedex
pgz : 02 99 87 17 65 / 02 99 63 18 83
ksb.ccb@wanadoo.fr
www.kuzul.info

Kevre Breizh

(Chomlec'h da c'hortoz)
Emglev Bro An Oriant
12 rue Colbert 16B
56100 An Oriant

Sked

18 straed Duguay-Trouin
29200 Brest
pgz : 02 98 80 26 71
sked.breizh@free.fr
www.sked.infini.fr

Ti ar Vro Leon

12 straed ar Marn
29260 Lesneven
pgz : 02 98 83 30 41
tiarvroleon@wanadoo.fr
<http://tiarvroleon.com>

Ti ar Vro Kemper

3 Plasenn Familh Gabai
29000 Kemper
pgz : 02 98 90 70 43
tiarvro-kemper@wanadoo.fr
www.tiarvro.org

Tud Bro Konk

Ferme du Moros
29900 Konk-Kerne
pgz : 02 98 60 59 79
yannklaod.colin@free.fr
<http://ww.concar.net/association/tudbrokonk/tudbrokonk.php3>